Ekologiški produktai viešajame maitinime

NEIŠNAUDOTOS GALIMYBĖS

Tomas Demikis / VšĮ „Ekoagros“ kokybės vadovas

2022 m. rugsėjo 23 d.

1 TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

1 ES nėra vieningų teisinių reikalavimų

Tiek senajame, tiek naujajame ES ekologinės gamybos reglamente yra numatyta, kad viešojo maitinimo veiklai, kurią vykdo viešojo maitinimo įstaiga, šis reglamentas netaikomas, tačiau valstybės narės gali taikyti nacionalines taisykles arba jeigu tokių nėra – privačius produktų, gaunamų vykdant viešojo maitinimo veiklą, gamybos, ženklinimo ir kontrolės standartus.

EKO agros

1

Draudžiamas gerai žinomo logotipo naudojimas

(ES) 2018/848 2 str. Taikymo sritis (3)

Ženklinant, pristatant ar reklamuojant produktus, gautus vykdant viešojo maitinimo veiklą, arba reklamuojant viešojo maitinimo įstaigą Europos Sąjungos ekologinės gamybos logotipas nenaudojamas.

EKO agros

1

Nacionalinės viešojo maitinimo taisyklės Lietuvoje

Lietuvoje maisto tvarkymo veiklos vykdytojų veiklos kontrolės ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo suteikimo tvarkos aprašas patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro dar 2009 metais.

O reikšmingas jo pakeitimas įvyko 2021 m. gegužės mėnesį, kai remiantis Danijos Karalystės gerąja patirtimi buvo atnaujintos nacionalinės taisyklės Lietuvoje.

EKO agros

1

Ekologiškumo procentas

Ekologiškumo procentas – ekologiško viešojo maitinimo įstaigos arba ekologiško maisto ruošimo įstaigos įsigyjamų ar iš savo vykdomos ekologinės gamybos veiklos gaunamų ekologiškų žaliavų procentinė dalis, apskaičiuojama suma eurais (su PVM) arba produktų neto mase nuo visų įstaigos įsigyjamų ar iš savo vykdomos ekologinės gamybos veiklos gaunamų žaliavų sumos arba masės.

eko 90–100%

eko 60–90%

eko 30–60%

1 Viešinimo kampanija

„Ekoagros“ 2000 egz. tiražu išleido sertifikavim
gidą apie naujas viešojo maitinimo taisykles i
išsiuntė jį daugiau kaip 1600 tikslinių gavėjų, t. y
vaikų darželiams, mokykloms, ligoninėms
restoranams, kavinėms bei kitiems viešoj
maitinimo subjektams.

Taip pat buvo suorganizuoti 5 informacinia
renginiai tikslinėms grupėms.

1

Sertifikavimo statistika

Sertifikuoti 4 veiklos vykdytojai:

2 - vaikų darželiai;

1 – įmonė, teikianti maitinimo paslaugą gydymo jst

1 – restoranas.

eko 90–100%

eko 60–90%

eko 30–60%

2 IŠŠŪKIAI

2

Pasaulinė COVID-19 pandemija

Vos įsigaliojus naujoms taisyklėms, buvo suduotas didelis smūgis viešajam gyvenimui ir kartu visam viešajam maitinimui.

Dėl pasaulinės COVID-19 pandemijos buvo uždarytos kavinės ir restoranai, o kitos veiklos vykdytos nuotoliu. Maitinimas iš esmės persikėlė į namų ūkius, o viešojo maitinimo įstaigos teikė tik maistą išsinešimui ir balansavo ant išgyvenimo ribos.

EKO agros

2

Nežinomas ženklas

Ženklas atpažįstamas tik viešąjį maitinimą organizuojančioms įstaigoms, nes jos buvo su juo supažindintos.

Ženklas vis dar nežinomas visuomenėje, o didelės apimties jo reklaminė kampanija nebus efektyvi, kol vartotojai jo nesutiks savo gyvenamojoje aplinkoje.

EKO agros

2

Nepalanki ekologinės gamybos ūkių pasėlių struktūra

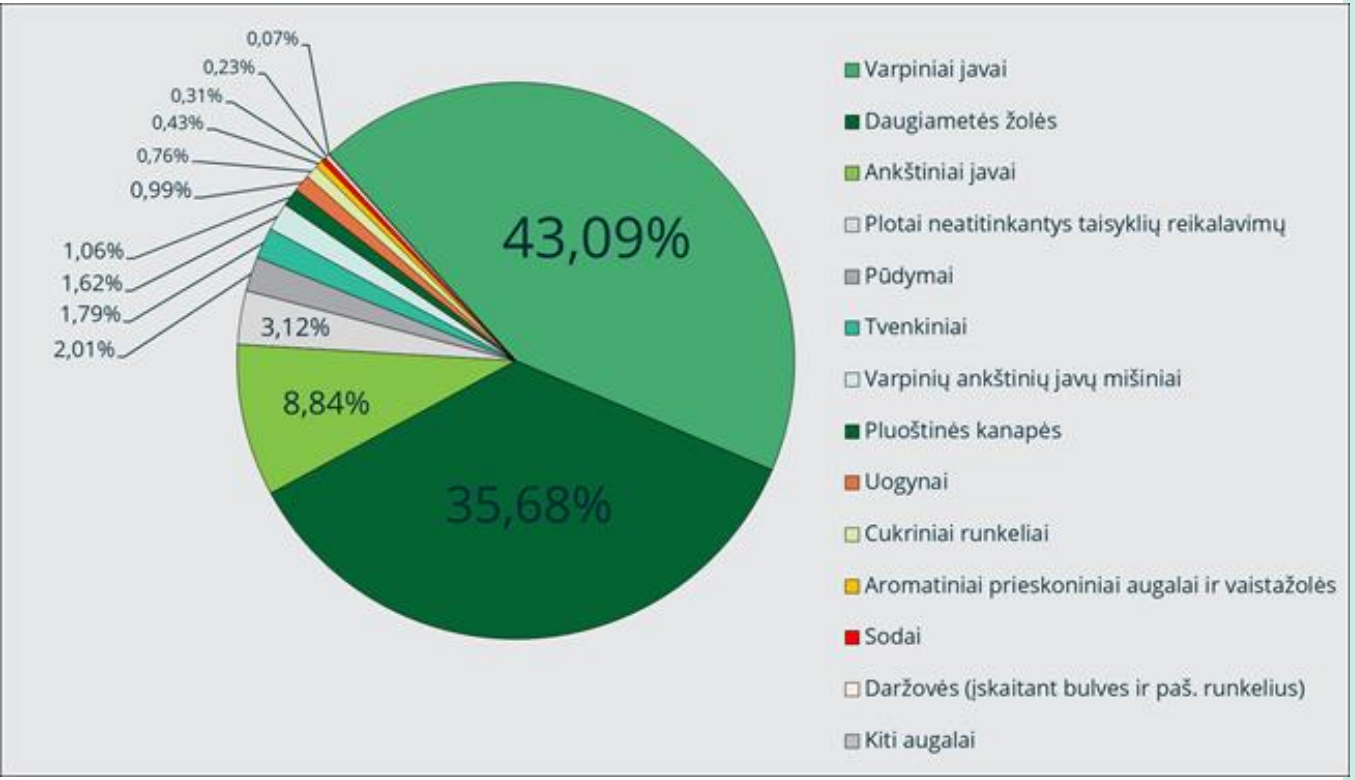

Pasėlių struktūroje dominuoja javai ir daugiamečių žolių plotai. Produkcija iš šių plotų dažniausiai skirta pašarams.

Sertifikuojamas daržovių plotas yra vos 0,23 proc. nuo viso sertifikuoto ploto.

EKO agros

2

Nėra skirstymo tinklo

Viešojo maitinimo įstaigos paprastai naudojasi tiekėjų paslaugomis, kurie gali pateikti platų asortimentą produktų iš vienų rankų. Analogiškai yra ir su viešaisiais pirkimais, kai tiekėjas atsakingas už visą asortimentą.

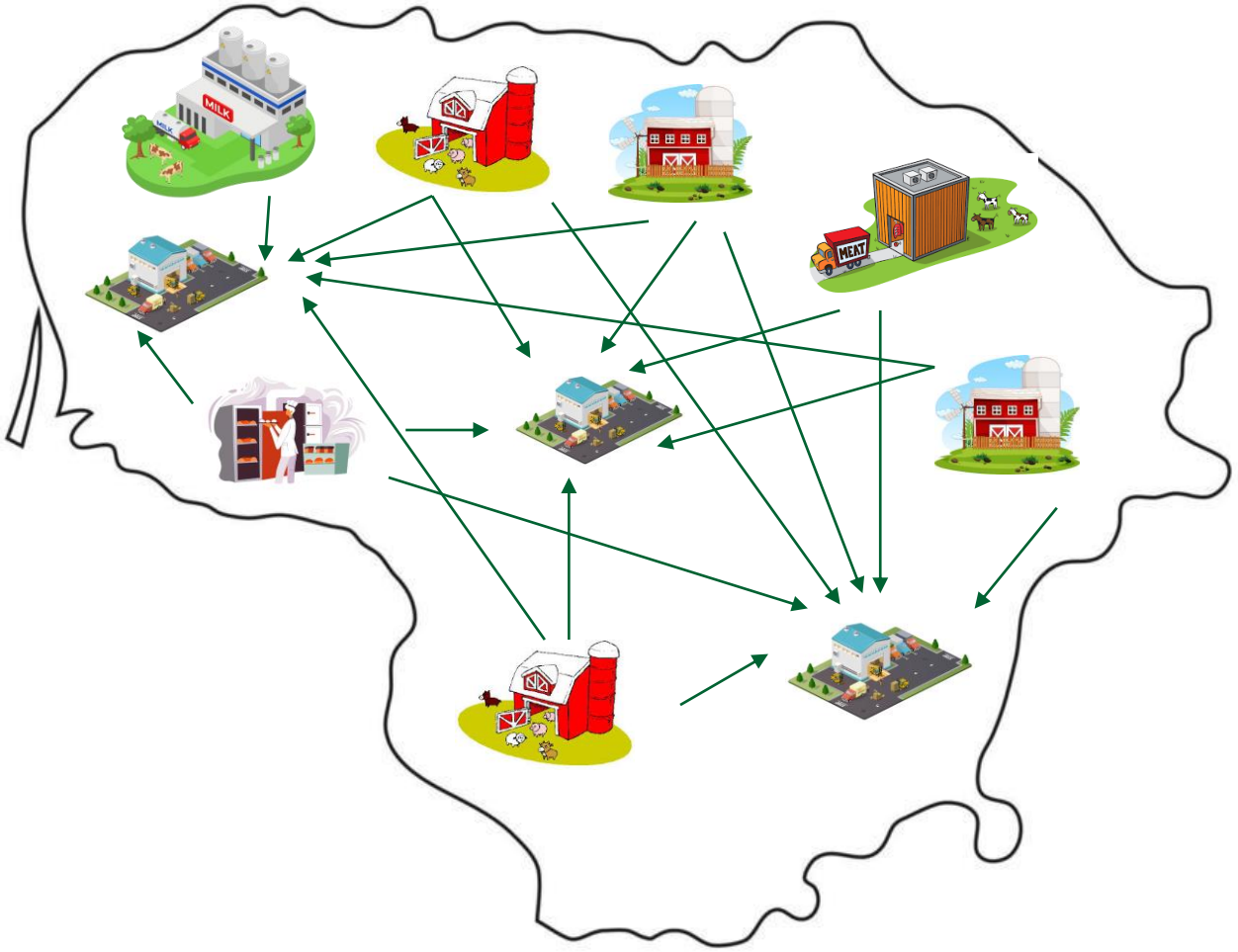

EKO agros

2

Nėra ilgalaikės ir nuoseklios politikos

Parama švietimo įstaigoms, organizuojančioms maitinimą ekologiškais produktais, yra riboto biudžeto ir nėra garantuojama ilguoju laikotarpiu. Tai neskatina ūkininkų orientuotis į maisto produktų gamybą, kurie yra reikalingi vaikų maitinimui. Taip pat ši paramos priemonė yra taikoma ir pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintiems produktams, kuriems keliami daug žemesni reikalavimai.

EKO agros

2

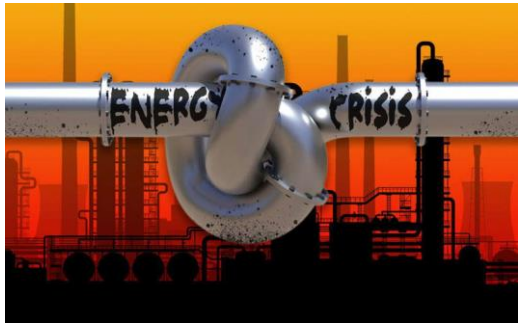

Nauji iššūkiai

Karas ir jo pasekmės:

Energetinė krizė

Infliacija

Kritusi perkamoji galia

Visi šie veiksniai atitolina viešojo maitinimo įstaigų apsisprendimą, o taip pat veikia vartotojų nuotaikas ir sprendimus.

EKO agros

3 GALIMYBĖS

3

Didžiulė neišnaudota rinka

Kiekvieną dieną yra suvartojami didžiuliai kiekiai maisto viešosiose organizacijose – kaip mokyklos, darželiai, sveikatos priežiūros institucijos, senelių namai, kariuomenė ir kitos organizacijos.

Taip pat viešbučių ir restoranų sektoriuje.

EKO agros

3

VIEŠIEJI PIRKIMAI

Prioritetas

Vis daugiau dėmesio skiriama žaliajai transformacijai ir tvariai gautam maistui.

Žalieji pirkimai vykdomi prioriteto tvarka.

Tokiu būdu ekologiškas maistas įgauna pranašumą ir garantuotą rinką.

EKO agros

3 Transformacija

Padidėjusi įvairių ekologiškų maisto produktų paklausa skatintų pasėlių struktūros pokyčius ir biojvairovę.

Formuotųsi trumposios tiekimo grandinės, o vartotojai gautų daugiau vietoje užauginto maisto.

Galimybės naujiems verslams ir naujoms darbo vietoms.

EKO agros

3

Antrinė nauda

Sveikatai ir gamtai palankaus maisto vartojimas yra didelė antrinė nauda šalies ekonomikai:

per išlaidas, tenkančias sveikatos apsaugai;

per išlaidas, tenkančias gamtos apsaugai.

Ačiū

Viešoji įstaiga „Ekoagros“

K. Donelaičio g. 33, 44240 Kaunas,
Tel. (8 37) 20 31 81,
Faks. (8 37) 20 31 82,
El. p. ekoagros@ekoagros.lt
www.ekoagros.lt